

พฤศจิกายน ๒๐๒๓ และ
การประมาณการ
ต้นทุน

ต้นทุนผันแปร

ความหมาย

ต้นทุนรวมผันแปรตาม
ระดับกิจกรรม แต่ ต้นทุน
ต่อหน่วยคงที่

ตัวอย่าง

พาณิชย์กรรม

อุตสาหกรรม

บริการ

ทุกประเภท

ต้นทุนสินค้าที่ขาย

DM DL MOH วัสดุทางอ้อม

แรงงานทางตรง วัสดุสิ้นเปลือง

ค่านายหน้า ค่าขนส่ง/หน่วย

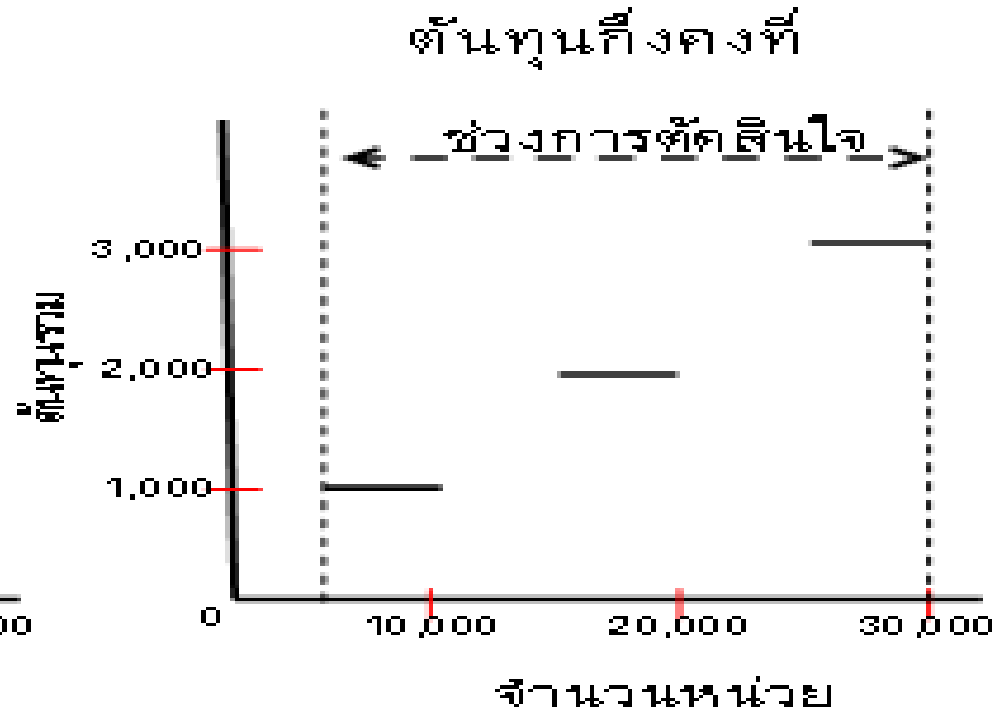
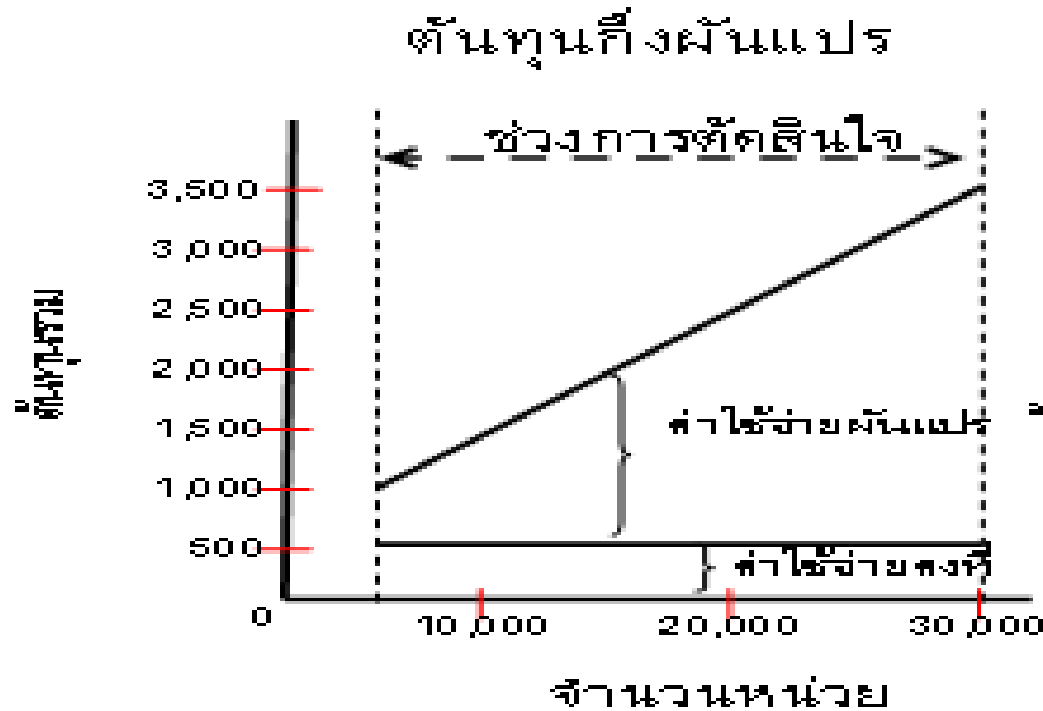
ต้นทุนผันแปรแท้

ผันแปรตามระดับสัดส่วนของกิจกรรม

จำนวนเล่ม	จำนวนกระดาษ(แผ่น)
1	๕๐
10	๕๐๐
100	๕,๐๐๐

ต้นทุนผันแปรเป็นขั้น

ต้นทุนผันแปรเป็นขั้น ต้นทุนผันแปรเล็กน้อย เมื่อระดับกิจกรรมเปลี่ยน ไม่เป็นสัดส่วนโดยตรง เหมือนกับต้นทุนผันแปรแท้ ต้นทุนนี้เปลี่ยนแปลงทีละน้อย สามารถ ลด หรือเพิ่มไม่ยาก

ต้นทุนคงที่

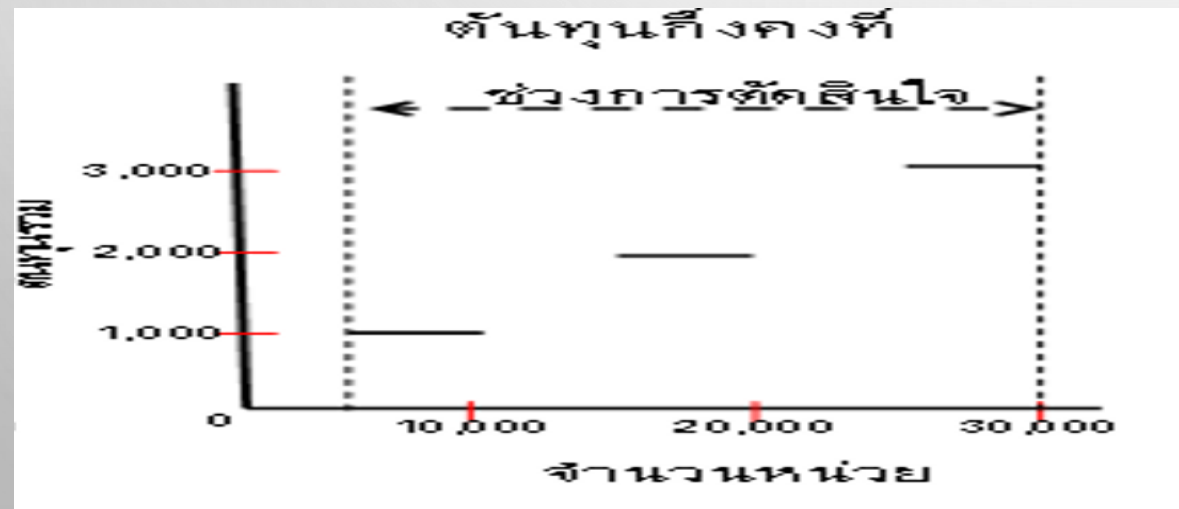
ความหมาย

เป็นต้นทุนที่มีจำนวนเท่า
เดิม ไม่เปลี่ยนแปลงตาม
ระดับกิจกรรม

ตัวอย่าง เงินเดือนผู้จัดการโรงงาน
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร
เงินเดือนพนักงาน
ค่าเช่าอาคาร
ค่าโฆษณา

ต้นทุนคงที่เป็นขั้น (STEP FIXED)

เป็นต้นทุนที่จะคงที่ในช่วงกิจกรรมหนึ่งซึ่งค่อนข้างกว้าง แต่เมื่อเกินจากช่วงกิจกรรมเดิม ต้นทุนจะเปลี่ยนแปลงเป็นจำนวนมาก เท่ากับต้นทุนคงที่ขั้นต่ำของแต่ละช่วงกิจกรรม เช่นการใช้เครื่องจักรในการผลิตแล้วต้องเพิ่มจำนวนเครื่องจักร เมื่อกิจกรรม (ระดับการผลิต) เพิ่มขึ้น

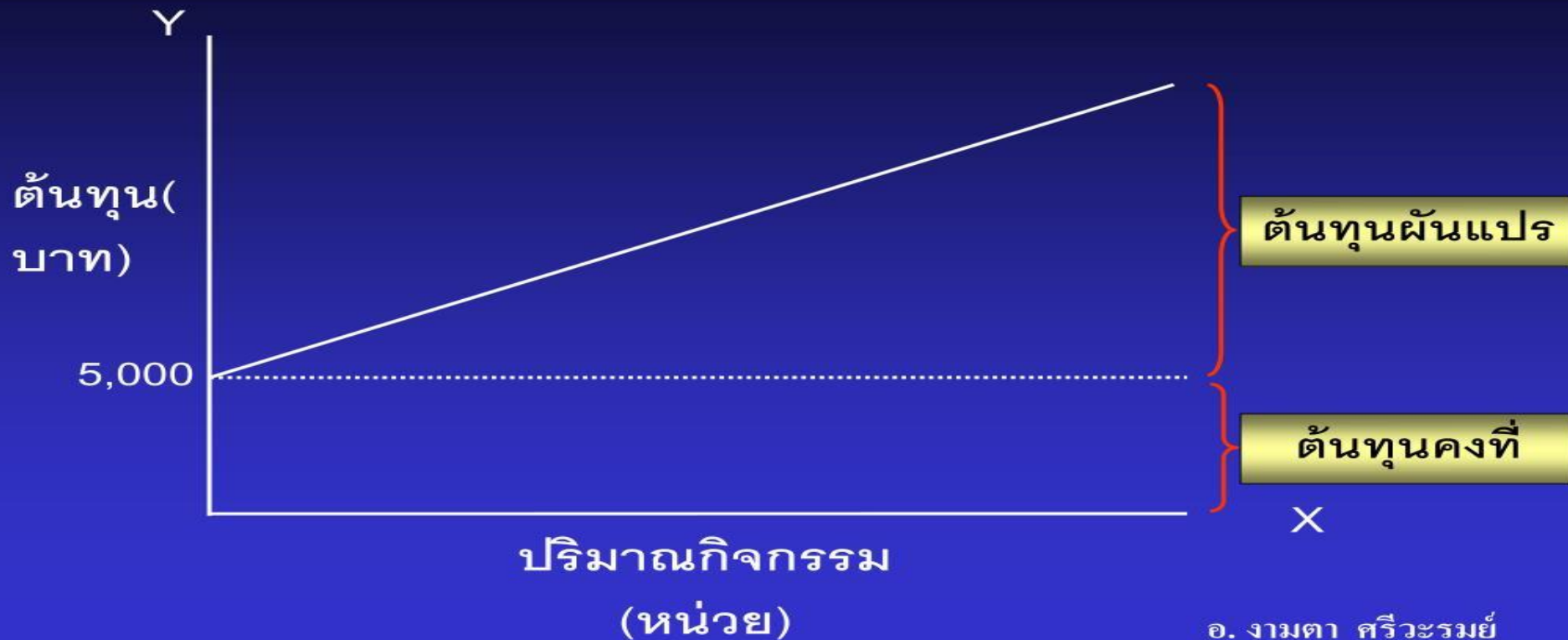
ประเภทต้นทุนคงที่

1) ต้นทุนคงที่แบบผูกมัด เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้ว จะคงอยู่หรือผูกมัดกับธุรกิจเป็นระยะเวลายาวนาน เปลี่ยนแปลงได้ยาก เช่นการตัดสินใจสร้างโรงงานขนาดใหญ่

2) ต้นทุนคงที่แบบเปลี่ยนแปลงได้ เป็นต้นทุนที่ผู้บริหารสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในเวลาไม่นานนัก เนื่องจากเป็นต้นทุนที่กำหนดโดยผู้บริหารในช่วงเวลาหนึ่ง เช่น ตามปี งบประมาณ

ต้นทุนผสม

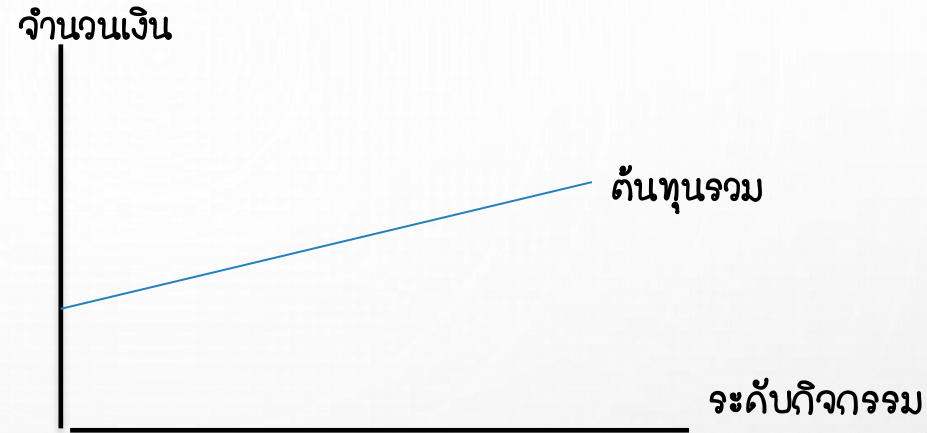
ต้นทุนกึ่งผันแปรหรือต้นทุนผสม

อ. งามตา ศรีวัชรมย์

ต้นทุนผสม หรือ ต้นทุนกึ่งผันแปร

เป็นต้นทุนที่ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่รวมกัน ต้นทุนรวม และต้นทุนต่อหน่วยจึงมีลักษณะของทั้งต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่รวมกัน เมื่อระดับกิจกรรมเปลี่ยนแปลง ต้นทุนรวมจะผันแปรไปในทิศทางเดียวกับระดับกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลง เหมือนลักษณะของต้นทุนผันแปรต่างกัน ที่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงในสัดส่วนโดยตรง แต่ผันแปรไปในสัดส่วนที่ลดลง ส่วนต้นทุนต่อหน่วยจะผันแปรไปในทิศทางตรงข้ามกับระดับกิจกรรม เหมือนลักษณะของต้นทุนคงที่

งวดที่	ชั่วโมงเครื่องจักร	จำนวนเงินรวม	ต่อชั่วโมง /บาท
1	820	8,100	9.88
2	800	8,200	10.25
3	900	9,300	10.33
4	950	9,700	10.21

วิธีแยกต้นทุนผสม ออกเป็นต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่

วิธีวิเคราะห์
บัญชี

วิธีทาง
วิศวกรรม

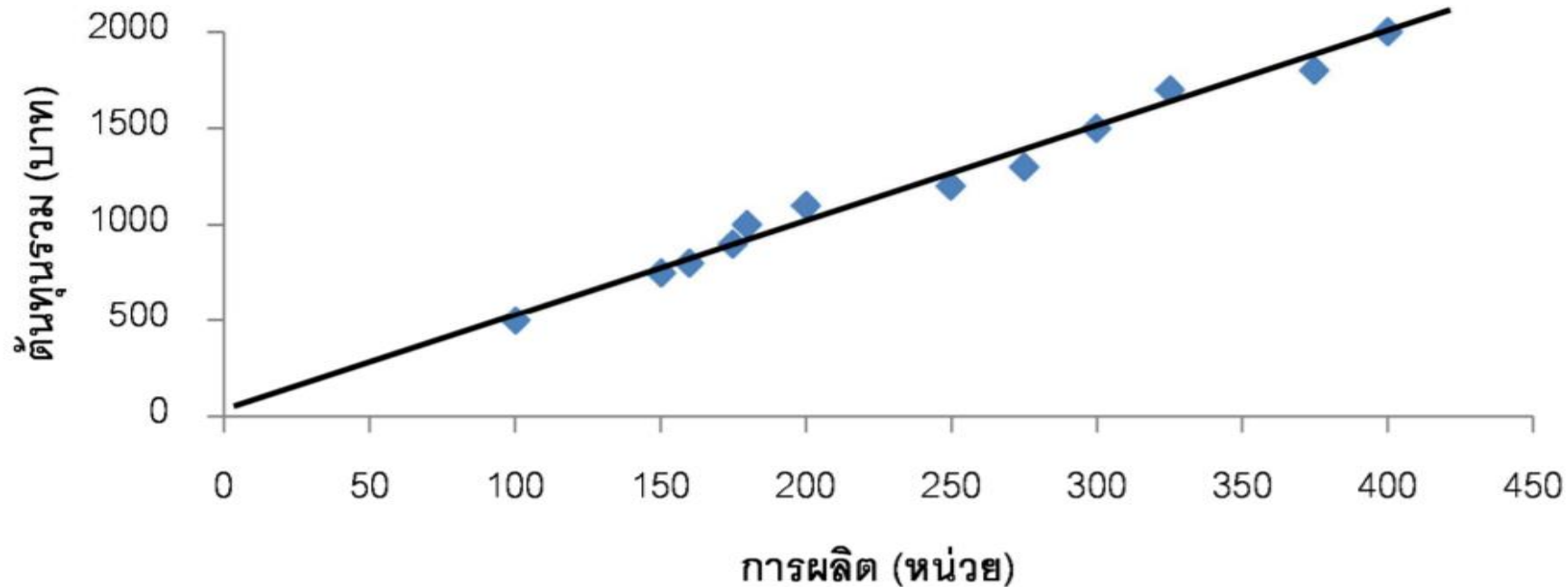
วิธีพลอต
กราฟเส้นตรง

วิธีจุดสูง-จุด
ต่ำ

วิธีกำลังสอง
น้อยที่สุด

วิธีแยกต้นทุนผสม ออกเป็นต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่

2. วิธีแผนภาพ

HIGH-LOW METHOD

$$\text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย} = \frac{\text{ต้นทุนรวม ณ จุดสูงสุด} - \text{ต้นทุนรวม ณ จุดต่ำสุด}}{\text{ระดับกิจกรรม ณ จุดสูงสุด} - \text{ระดับกิจกรรม ณ จุดต่ำสุด}}$$

งวดที่	ชั่วโมงเครื่องจักร	จำนวนเงินรวม
4	950	9,700
2	<u>800</u>	8,200
	150	1,500

$$= \frac{\text{ผลต่างต้นทุน}}{\text{ผลต่างระดับกิจกรรม}}$$

$$= \frac{1,500}{150}$$

$$= 10 \text{ บาท ต่อ ชม.}$$

แทนค่า ณ จุดสูงสุด ต้นทุนคงที่ = $9,700 - (10 \times 950)$

$$9,700 - 9,500$$

$$200$$

สมการต้นทุน

$$\text{ต้นทุนรวม} = 200 + 10X$$

วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (LEAST-SQUARE REGRESSION)

1. จากสมการปกติ 2 สมการ ดังนี้

$$\sum xy = a\sum x + b \sum x^2$$

$$\sum y = na + b \sum x$$

2. จากสูตรที่ใช้ในการคำนวณค่า

$$b = \frac{n(\sum XY) - (\sum X)(\sum Y)}{n(\sum X^2) - (\sum X)^2}$$

$$a = \frac{(\sum Y) - b(\sum x)}{n} \text{ หรือ } \bar{y} - b\bar{x}$$

a และค่าที่อยู่ในสมการต้นทุน $Y = a + bx$ มีดังนี้

การคำนวณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

การผลิต (หน่วย)	ต้นทุนรวม	xy	X ²	Y ²
150	750	112,500	22,500	562,500
175	900	157,500	30,625	810,000
200	1100	220,000	40,000	1,210,000
275	1,300	357,500	75,625	1,690,000
300	1,500	450,000	90,000	2,250,000
325	1,700	552,500	105,625	2,890,000
400	2,000	800,000	160,000	4,000,000
375	1,800	675,000	140,625	3,240,000
250	1,200	300,000	62,500	1,440,000
180	1,000	180,000	32,400	1,000,000
160	800	128,000	25,600	640,000
100	500	50,000	10,000	250,000
2,890	14,550	3,983,000	795,500	19,982,500

การคำนวณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

$$b = \frac{n(\sum XY) - (\sum X)(\sum Y)}{n(\sum X^2) - (\sum X)^2}$$

$$b = \frac{(12)(3,983,000) - (2,890)(14,550)}{(12)(795,500) - (2,890)^2}$$

$$b = \frac{5,746,500}{1,193,900}$$

$$= 4.81 \text{ บาทต่อหน่วย}$$

$$a = \frac{(\sum Y) - b(\sum x)}{n}$$

$$= 1,212.50 - (4.81)(240.83)$$

$$= 1,212.50 - 1,158.39$$

$$= 54.11 \text{ หรือประมาณ 54 บาท}$$

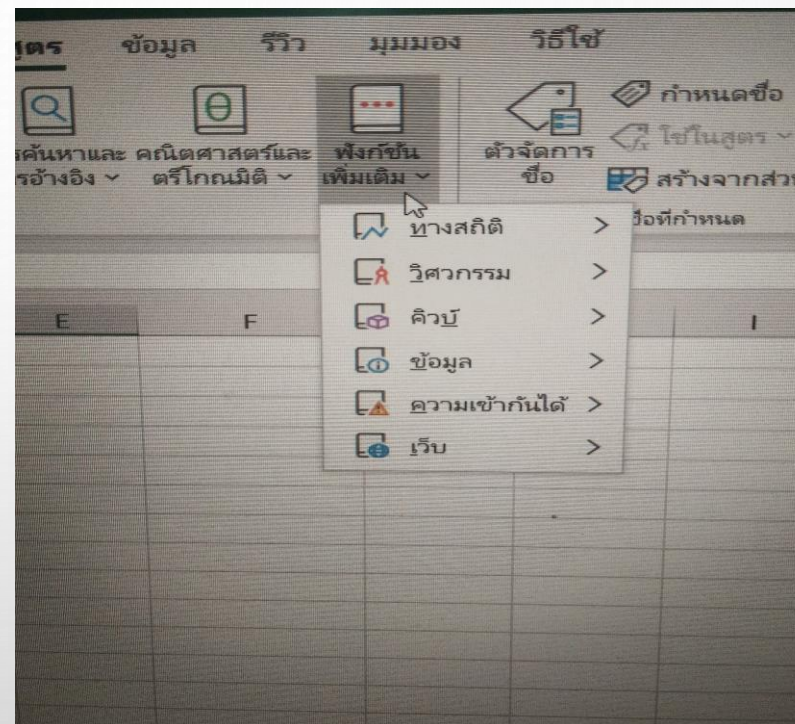
ต้นทุนผสม = 54 + (4.81 x ระดับกิจกรรมการผลิต)

การใช้ฟังก์ชันการคำนวณโปรแกรม EXCEL ในการหาค่า SLOP

โลกรากิฟงอิน

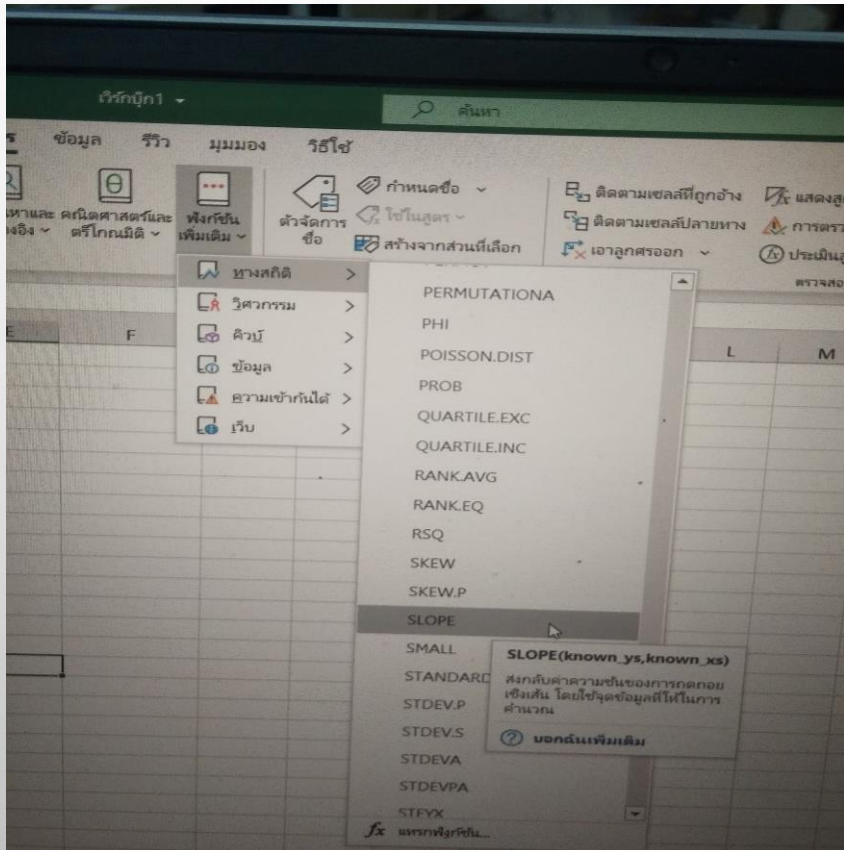
	A	B	C	D	E
1	150	750			
2	175	900			
3	200	1100			
4	275	1300			
5	300	1500			
6	325	1700			
7	400	2000			
8	375	1800			
9	250	1200			
10	180	1000			
11	160	800			
12	100	500			
13					
14					
15					
16					

นำค่าระดับกิจกรรม กับ ต้นทุน วางใน
โปรแกรม excel

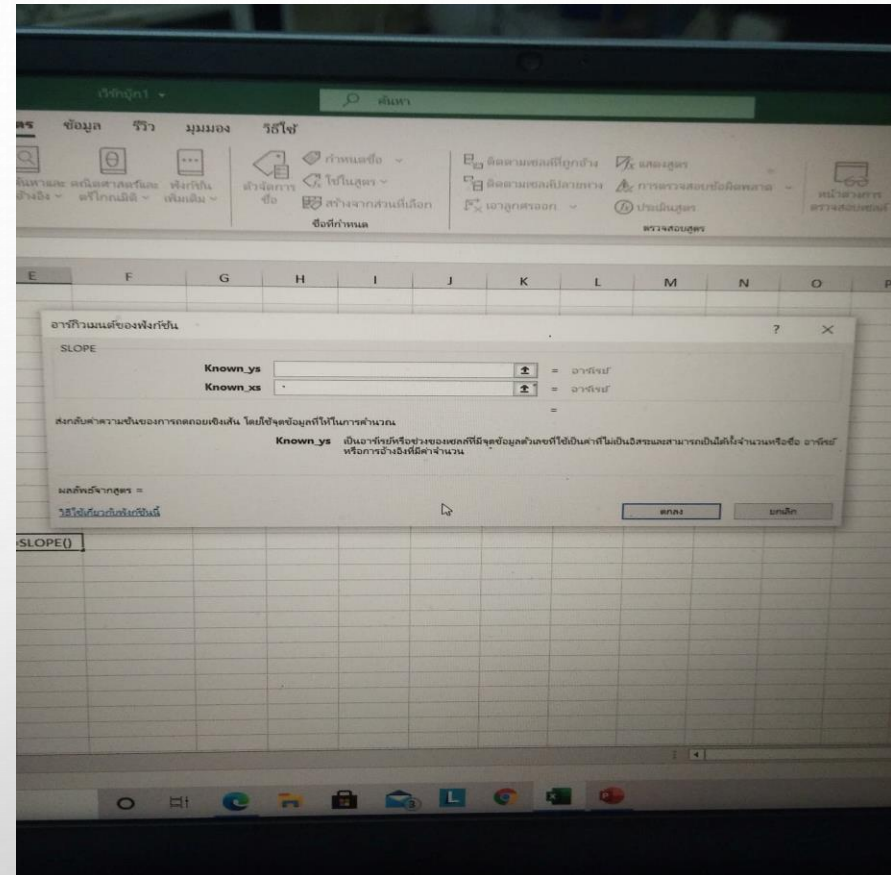

เลือก เมนู สูตร ฟังก์ชันเพิ่มเติม
และ ทางสถิติ

การใช้ฟังก์ชันการคำนวณโปรแกรม EXCEL ในการหาค่า SLOP

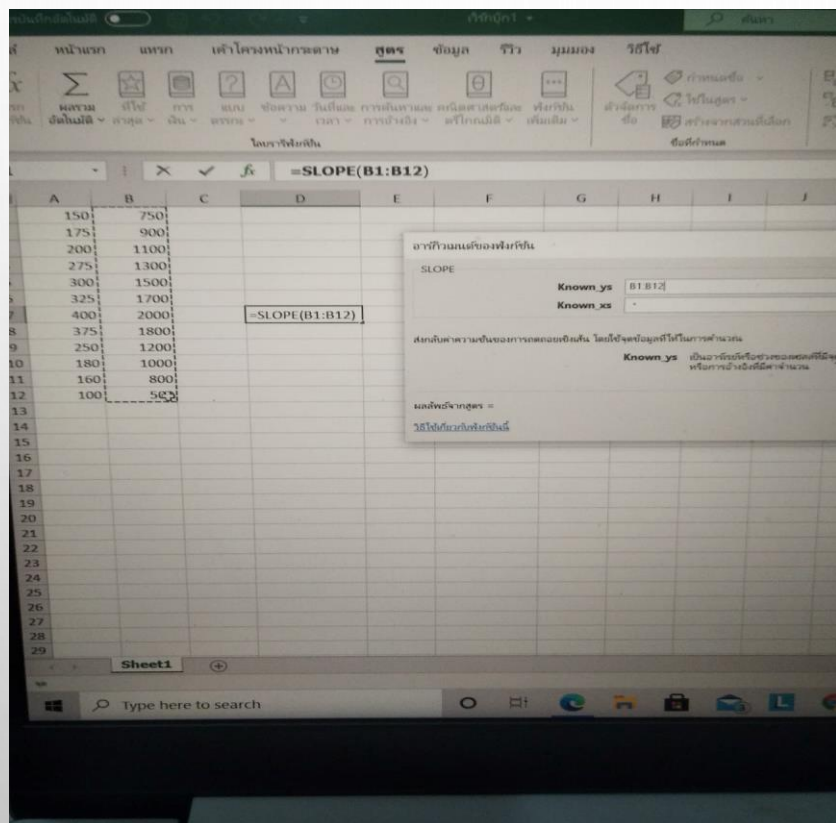

เลือก เมนู Slop

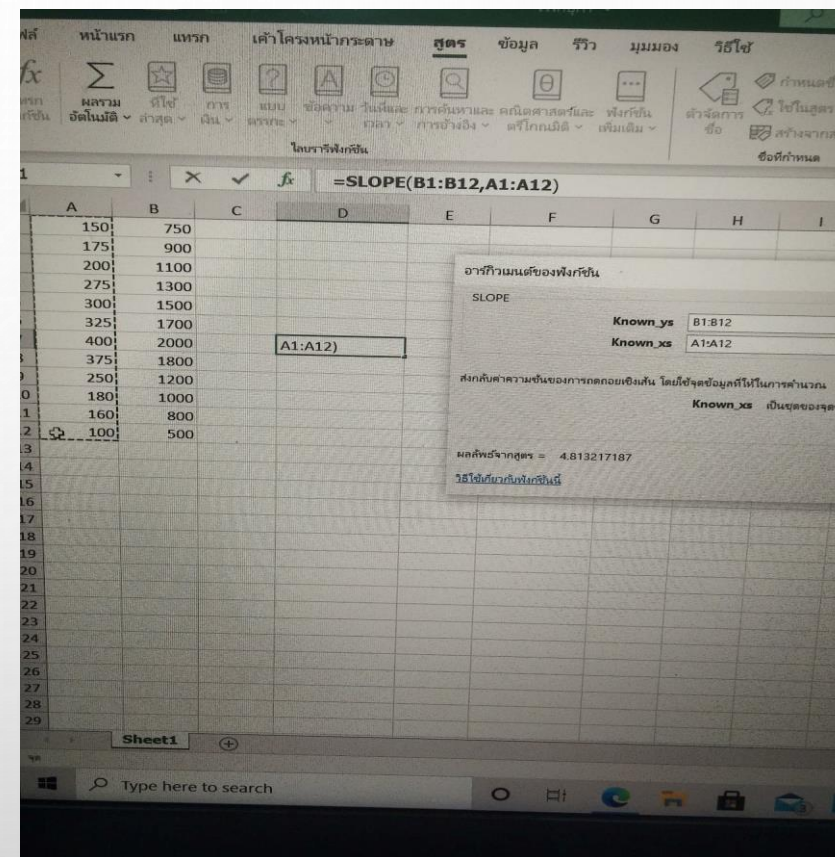

จะปรากฏกล่องข้อความนี้

การใช้ฟังก์ชันการคำนวณโปรแกรม EXCEL ในการหาค่า SLOP

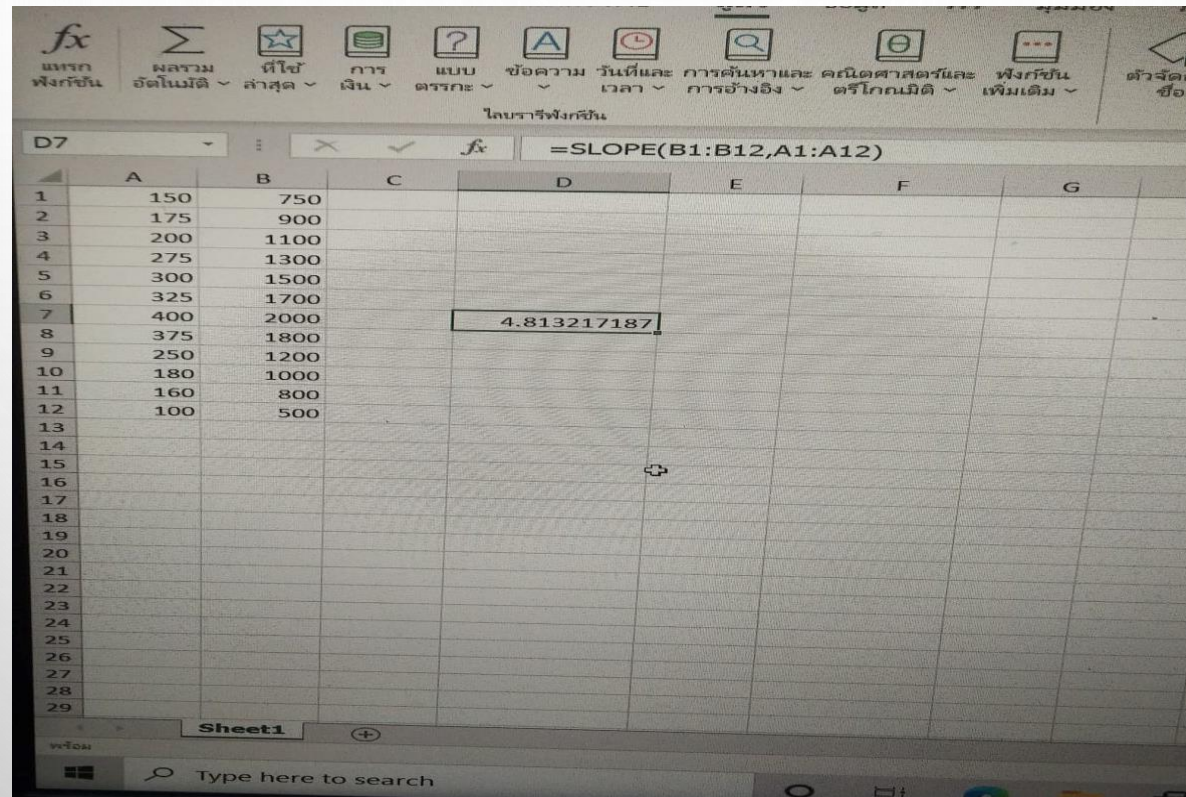

นำค่าในคอลัมน์ Y วางในแถวที่ 1

นำค่าในแถว X วางแถวที่ 2

การใช้ฟังก์ชันการคำนวณโปรแกรม EXCEL ในการหาค่า SLOP

The screenshot shows an Excel spreadsheet with the following data in columns A and B:

	A	B
1	150	750
2	175	900
3	200	1100
4	275	1300
5	300	1500
6	325	1700
7	400	2000
8	375	1800
9	250	1200
10	180	1000
11	160	800
12	100	500

The formula bar shows the formula: `=SLOPE(B1:B12,A1:A12)`. The result of the formula, 4.813217187, is displayed in cell D7.

จะปรากฏค่า slop หรือ ค่า b แล้วนำค่า b แทนค่าเพื่อหาค่า a ต่อไป

งบกำไรขาดทุนตามแบบกำไรส่วนเกิน

บจก.นิราบขาว		
งบกำไรขาดทุน		
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธค. 25xx		
		(หน่วย: บาท)
ยอดขาย		500,000
หัก ต้นทุนขาย		(200,000)
กำไรขั้นต้น		300,000
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน		
ค่าใช้จ่ายการขาย	150,000	
ค่าใช้จ่ายการบริหาร	100,000	(250,000)
กำไรขาดทุน		50,000

บจก.นิราบขาว		
งบกำไรขาดทุน		
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธค. 25xx		
		(หน่วย: บาท)
ยอดขาย		500,000
หัก ต้นทุนต้นแปร		
ต้นทุนขาย (40% x 200,000)	80,000	
ค่าใช้จ่ายการขาย (15% x 500,000)	75,000	(155,000)
กำไรส่วนเกิน CM		345,000
หัก ต้นทุนคงที่		
ต้นทุนขาย (200,000 - 80,000)	120,000	
ค่าใช้จ่ายการขาย (150,000 - 75,000)	75,000	
ค่าใช้จ่ายการบริหาร	100,000	(295,000)
กำไรขาดทุน		50,000